

Jaana Viemerö

Työ- ja tasa-arvovaliokunta 5.11.25, kirjallinen asiantuntijalausunto

HE 147/2025 vp, Hallituksen esitys eduskunnalle koulutuskorvauksen lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi**Hallituksen esitys**

Hallitus on osana valtionhallintoon kohdistuvia säästötoimia päättänyt lakkauttaa työnantajan koulutuskorvauksen. Esityksessä ehdotetaan kumottaviksi taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä annettu laki ja koulutuksen korvaamisesta annettu laki sekä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia.

Koulutuskorvausta ei enää maksettaisi 1.1.2026 tai sen jälkeen toteutettuihin koulutuksiin. Vuonna 2025 toteutettavista edellytykset täyttävistä koulutuspäivistä voitaisiin edelleen maksaa koulutuskorvausta vuonna 2026.

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n lausunto**Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy ei kannata koulutuskorvauksen lakkauttamista.**

Hyvil toteaa, että esitysluonnos on ristiriidassa hallitusohjelman tavoitteiden kanssa, joissa korostetaan sote-ammattilaisten osaamisen kehittämistä, uralla etenemisen tukemista ja jatkuvaa ammatillista kasvua.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 8 luvun 59 §:n mukaan hyvinvointialueella on velvollisuus seurata henkilöstön ammatillista kehittymistä ja varmistaa riittävä osallistuminen täydennyskoulutukseen. Lisäksi Laki terveydenhuollon ammattihenkilöstä (559/1994) sekä Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (817/2015) velvoittavat työnantajaa luomaan edellytykset ammattihenkilöiden osaamisen tarpeelliselle kehittämiselle. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksesta annetun asetuksessa (57/2024) edellytetään, että

sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön tulee voida osallistua riittävästi ammattitaitoa ja osaamista ylläpitävään ja kehittävään oman alan täydennyskoulutukseen, ja hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että täydennyskoulutuksen määrä on riittävä. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksen tulee perustua suunnitelmaan, jonka toteutumista hyvinvointialueen tulee järjestelmällisesti seurata ja arvioida.

Hallituksen esitys heikentäisi merkittävästi hyvinvointialueiden mahdollisuuksia toteuttaa lakisääteisiä koulutusvelvoitteitaan. Lisäksi taloudelliset ja toiminnalliset muutokset hyvinvointialueilla edellyttävät henkilöstön osaamisen jatkuvaa kehittämisen tarvetta, ja osaamisen kehittäminen on keskeinen edellytys hyvinvointialueille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Hyvil toteaa, että koulutuskorvaus on erittäin käytetty ja merkittävä taloudellinen tuki kuntien ja hyvinvointialueiden henkilöstön osaamisen kehittämisessä. Kunta- ja hyvinvointialueuetyönantajat KT:n keräämien tilastojen mukaan vuonna 2023 hyvinvointialueiden henkilöstön täydennyskoulutukseen osallistui 72 prosenttia hyvinvointialueiden henkilöstöstä. Vuoden 2024 korvaustilaston mukaan kaikki hyvinvointialueet ovat saaneet koulutuskorvausta, ja niille maksettujen koulutuskorvausten määrä oli 4,1 milj €. Työllisyysrahastolta saatujen ennakkotietojen mukaan myös vuonna 2025 kaikki hyvinvointialueet ovat saaneet koulutuskorvauksia, ja niille maksettujen koulutuskorvausten määrä on ennakkotietojen mukaan 6,8 milj €. Koulutuskorvauksen poistaminen heikentää edelleen hyvinvointialueiden taloudellisia edellytyksiä järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön koulutuksia. Koulutuskorvausten poistaminen ajoittuu samaan aikaan, kun hyvinvointialueilta edellytetään talouden tasapainottamista ja alijäämien kattamista.

Hyvil toteaa, että hallituksen esityksen mukaan koulutuskorvauksen lakkauttaminen vaikuttaa erityisesti sosiaali- ja terveydenhuoltoalan ja kasvatustalouden työntekijöihin sekä välillisesti näillä aloilla työskenteleviin. Esityksen mukaan kyseessä on sama kohderyhmä, johon vuonna 2024 lakkautetun aikuiskoulutustuen lakkauttamisen arvioitiin kohdistuvan. Hallituksen esityksen mukaan mahdollisten vaikutusten voidaan arvioida kohdentuvan pääasiassa naisiin. Lakkautusten yhteisvaikutus kumuloituu hyvinvointialueilla naisvaltaisilla aloilla, joiden henkilöstö toimii yhteiskunnan kannalta kriittisissä työtehtävissä. Näillä aloilla jatkuva kouluttautuminen ja ammattitaidon ylläpito on erityisen tärkeää työn vaikuttavuuden, väestön hyvinvoinnin ja terveyden sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden näkökulmasta.

Hyvil toteaa, että hyvinvointialueuudistuksessa tavoitellaan nimenomaisesti palvelujen uudistamista, sopeuttamista ja muutoksia palvelujärjestelmään. Tämä edellyttää uusien tehtäväkuvien ja osaamisalueiden muodostumista ja siten henkilöstön jatkuvaa täydennyskoulutusta. Koulutusmahdollisuuksien vähentyminen voi hidastaa palvelujärjestelmän muutosten toimeenpanoa. Koulutuskorvaus on

mahdollistanut työuran aikaista osaamisen kehittämistä. Ammatillisen osaamisen jatkuva kehittäminen on myös keskeinen tekijä, jolla tuetaan henkilöstön pysyvyyttä, jaksamista ja työurien pidentymistä.

Koulutuskorvauksen lakkauttaminen heikentää myös hyvinvointialueen työnantajakuvaa sekä veto- ja pitovoimaa. Kaikkiaan se voi vaikeuttaa entisestään henkilöstön rekrytointia hyvinvointialueilla.

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy

Jaana Viemerö
Erityisasiantuntija